

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Проблеми інноваційного менеджменту в освіті у продовж усього цивілізованого історичного розвитку людства були актуальними. Особливо суттєвого і змістового статусу вони набули в другій половині ХХ ст. Початок нинішнього століття — час історичних підсумків і народження нових ідей. На зламі століть осмислюються знання, досвід, формується нове розуміння сенсу життя, створюється якісно нова модель суспільства. Це період активного розвитку й оновлення соціально економічної, суспільно політичної сфер життя, вироблення і впровадження нових технологій.

Безперечно, на перший план виступає освіта як процес і результат засвоєння знань, розвитку, формування життєвої компетенції. Впровадження іновачій в освіту є і потребою, і вимогою, і завданням, і об'єктивною реальністю. Держава відчуває нагальну потребу в освічених спеціалістах з високим рівнем культури, мобільності, творчості, адаптивності до соціально економічних змін, а також необхідність запроваджувати нові знання, використовувати сучасні способи передачі інформації та застосовувати інноваційні освітні технології.

Більшість вищих навчальних закладів створювалися у різні історичні періоди, розвивали власні навчальні та наукові традиції, наукові школи, які відповідали стандартам свого часу. Проте рівень знань, методика викладання, кількість інформації, технічні засоби навчання, які використовувалися 15—20 років тому, не відповідають сучасним, а тим більше перспективним вимогам самого життя [1].

Перехід до ринкової моделі економіки зумовив потребу підготовки фахівця іншої кваліфікації — економіста, бізнесмена, підприємця. Тому нашій економіці потрібні фахівці, які можуть працювати в сучасному ринковому економічному середовищі. Для того, щоб да-

ти студентам необхідні знання, потрібні зміни в якості економічної освіти та в підходах до формування її нового змісту.

Сучасна цивілізація істотно розширила комунікативне середовище, в якому живе і діє людина. У освіті треба змінити сам спосіб включення особи в навчальний процес. На зміну суб'єктно-об'єкт-ним відносинам між викладачем та студентом повинні прийти суб'єктно-суб'єктні, при яких обидва учасники навчального процесу активні, рівноправні у взаємодії та поважають один одного.

Авторитарну репресивну педагогіку треба замінити демократичною педагогікою толерантності в університеті. Це потрібно не стільки освіті, скільки суспільству: стабільна демократія може бути лише там, де є критична маса людей — носіїв демократичних цінностей, не здатних жити в авторитарному середовищі.

Сучасний інноваційний підхід щодо формування та розвитку кваліфікаційного рівня майбутніх фахівців являє собою не підсумковий перелік нормативних знань, вмій, навичок та якостей особистості. Він втілює модель інтегральної особистісної освіти, яка регулюється через системоутворюючі якості. У цьому випадку логіка освітнього процесу передбачає рух від цілісних інтегративних характеристик фахівця до конкретних засобів діяльності, знань, вмій та навичок з урахуванням принципу індивідуального підходу в рамках суб'єкт-суб'єктної моделі навчання [2].

Враховуючи, що зміст навчання повинен формуватися на компетентнісній основі, при його розробці необхідно враховувати специфіку та перспективи професійної діяльності, тобто він повинний мати інтегративно-цілісний характер і визначати характер професійної підготовки [3].

Довгострокова стратегія розвитку сучасного вищого навчального закладу базується на системній концепції освіти (рис. 1). Згідно з цією концепцією система підготовки майбутніх фахівців повинна втілюватися на умовах міждисциплінарного підходу, який забезпечує системне мислення, спрямовує професійну компетентність до розуміння сутності та визначення ефективних напрямів вирішення існуючих проблем і реальних проблемних ситуаційних завдань. Указана концепція з певними доповненнями та корективами може бути використана при підготовці висококваліфікованих фахівців різного профілю, зокрема, економічних, управлінських, соціальних та інших спеціальностей.

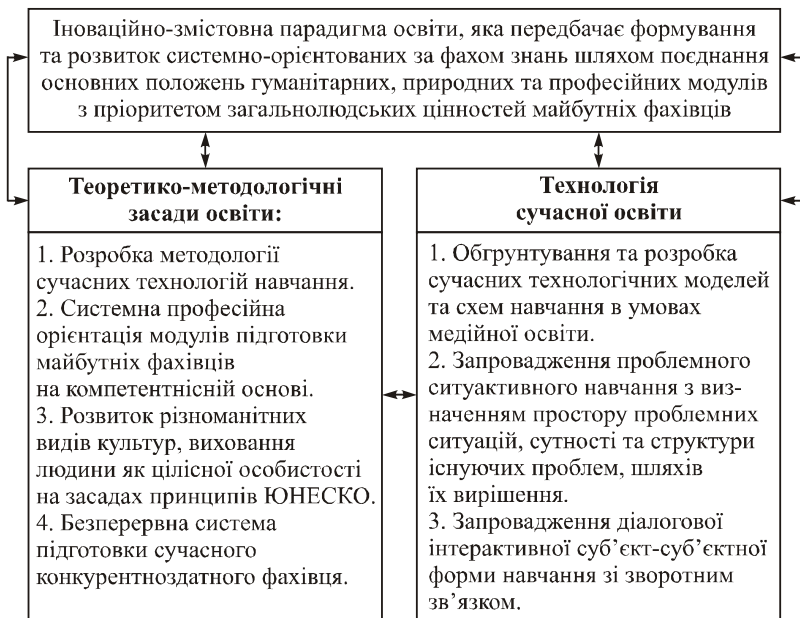

Рис. 1. Структура та зміст складових системної концепції освіти

Запровадження довгострокової стратегії розвитку вищого навчального закладу здійснюється в рамках моделі підготовки конкурентоздатного фахівця за наступними основними блоками (модулями), які мають тісний органічний взаємозв'язок. Вони забезпечують істотний синергетичний вплив на очікувані результати діяльності майбутніх фахівців у відповідності з метою стратегії (рис. 2).

Стратегія розвитку вищого навчального закладу передбачає створення науково-методичних і навчально-дидактичних ресурсів з метою якісного забезпечення навчального процесу за всіма спеціальностями, спеціалізаціями та формами навчання, спеціалізованих підрозділів (науково-дослідних лабораторій, молодіжних центрів наукових досліджень тощо), організацію та проведення Методичних днів ВНЗ, активізацію науково-дослідної роботи за напрямками спеціалізації з окремих спеціальностей з подальшим впровадженням отриманих результатів в навчально-виховний процес (впровадження нових елективних модулів, проведення наукових семінарів, тренінгів, створення мультимедійних підручників тощо).

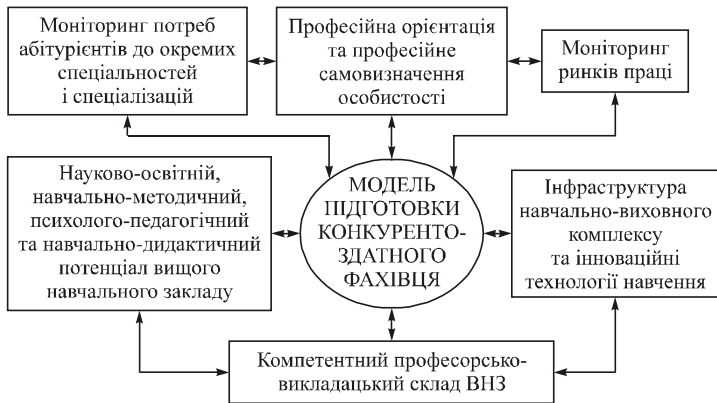

Рис. 2. Модель підготовки конкурентоздатного фахівця в рамках стратегії розвитку вищого навчального закладу

Література

1. Гримблат С. О., Сосин И. К. Проблемы оптимизации высшего образования (на модели менеджмента и психологии): Монография. — Х.: Факт, 2004. — 720 с.
2. Инновационные технологии в гуманитарном вузе / [Носков В. И., Кальянов А. В., Мирошниченко О. В. и др.]. — Донецк : ООО «Лебедь», 2002. — 288 с.
3. Чистикова В. М. Предпосылки интегративно-модульного подхода к содержанию профессиональной подготовки специалистов технического профиля / В. М. Чистикова // Инновации в образовании. — 2008. — №1. — С. 4—18.

Чеботарьова Л. І., канд. пед. наук, доцент кафедри іноземних мов факультету МЕіМ

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ СТУДЕНТАМИ ФАКУЛЬТЕТУ МЕіМ ПРИ ВИВЧЕННІ ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Автентичні матеріали — це будь-які матеріали, запозичені з реального життя: тексти, візуальні або аудіо матеріали. При вивченні ділової іноземної мови найкориснішими матеріалами є матеріали, якими користуються співробітники компаній, з клієнтської інформації